

De Tongvaren in Zeeland.

(ontv. 15 mei 1957)

De tongvaren, *Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm. heeft voor de oorlog jaren lang in behoorlijk aantal gegroeid aan een slootkant langs een weg van Serooskerke naar Vrouwenpolder op Walcheren. Na de inundatie met zeewater tengevolge van de oorlogshandelingen in 1944 was de plant verdwenen. Voorzover ik weet, kwam de tongvaren toen in Zeeland niet meer voor. In 1953 vond ik een plant op een muur van een schuur in de buitenwijken van Zierikzee, die echter in 1956 door de strenge vorst gedood werd.

Eind maart van dit jaar bezocht ik een bloemenkwekerij aan de Seisweg te Middelburg en in een stookkas ontdekte ik onder een z.g. tablet een tiental planten van *Phyllitis scolopendrium*. Dat was nu wel aardig, doch gekweekte planten hebben weinig waarde voor een florist bij de bestudering van de wilde plantengroei in zijn gebied. Mijn belangstelling groeide echter, toen de kweker verklaarde de planten niet te hebben gekweekt, ze niet eerder te hebben opgemerkt en zelfs de naam niet te kennen. Dan zouden deze planten dus spontaan uit sporen zijn ontstaan en derhalve toch ongeveer als wild kunnen worden aangemerkt, zij het ook, dat zij daarvoor op een wel wat vreemde plaats groeiden. Het geval leek mij voldoende interessant om in het Correspondentieblad te worden vermeld.

Uit gegevens, die de kweker Labruyère mij verstrekke, blijkt het volgende.

De kas is gebouwd voor de oorlog en was toen reeds meerdere jaren in gebruik. Zij is gebouwd op een stenen voetstuk met zijmuren tot ongeveer een meter hoog. Daarop is een frame van ijzer met glas. De ligging is ongeveer met de lengterichting Noord/Zuid. Langs de zijden is op ongeveer 80 cm van de grond een tablet aangebracht waarop potplanten worden gekweekt. De ruimte onder het tablet blijft onbenut. In die ruimte komt slechts licht van uit het midden van de kas. Aan de Westzijde van de kas onder dit tablet groeien de **tongvarens**. De grond is zeer vast en lichtelijk puinachtig. Ze wordt nooit gespit of gewied. De planten wortelen zeer oppervlakkig en hebben een uitgespreid wortelstelsel. Dit is vermoedelijk het gevolg van de zeer vaste ondergrond, terwijl bovendien de planten niet ouder dan omstreeks acht jaren kunnen zijn. Als gevolg van de inundatie in 1944 is n.l. ook alle leven in die kas gesmoord en hij werd na grondig te zijn hersteld eerst in 1947 weer in gebruik genomen. Toen ik de planten eind maart voor het eerst zag was er slechts één plant met fertiele bladen, doch op 13 mei, nadat alle planten volop weer aan de groei waren gekomen, hadden ze bijna alle nieuwe bladeren met een begin van sporevorming.

De kweker heeft nimmer tongvarens gekweekt; heeft wel eens jonge planten van *Nephrolepis* en *Asplenium nidus* uit een varenkwekerij in Baarn betrokken. Mogelijk dat daarmee sporen van tongvaren in de kas terecht zijn gekomen en zich daar tot de genoemde planten hebben ontwikkeld. Aangezien de ruimte onder de tabletten niet voor cultuur wordt gebruikt kunnen deze tongvarens daar blijven staan. De eigenaar van de kas is zo vriendelijk om ze daar te laten omdat ze hem geen hinder veroorzaken.

A. de Visser.